Liberecký kraj

Lípa Musica připomene konec světové války s Bellou Adamovou a Tomášem Jamníkem

19. 05. 2025 10:11

Na jedno z nejstarších mariánských poutních míst litoměřické diecéze v sobotu 24. května zavítá Lípa Musica. Do Hejnic se festival vrací po šesti letech od legendárního vystoupení The King's Singers, pro koncert věnovaný hned dvěma významným výročím – 80 let od konce druhé světové války a 300 let od vysvěcení poutního kostela Navštívení Panny Marie – spojil festival síly s Českým rozhlasem Vltava. Do Hejnic přivezou Symfonický orchestr Českého rozhlasu.

Není obvyklé, aby městečko s necelými třemi tisíci obyvateli hostilo velký a prestižní symfonický ansámbl, o to větší svátek to 24. května bude. *„Poutní chrám v Hejnicích je místem, které nese paměť mnoha generací. Je pro nás splněným snem zde opět uspořádat koncert a připomenout si obě významná výročí,“* uvádí ředitel festivalu Martin Prokeš. *„Abychom zároveň dostáli našemu poslání stavět mosty mezi Čechy a Němci, přizvali jsme ke spolupráci s jedním z nejlepších českých orchestrů současnosti německého dirigenta Gregora Mayrhofera.“*

Český debut mladého dirigenta se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu a Bellou Adamovou před měsícem vzbudil zslouženou pozornost. Na evropské hudební scéně se Mayrhofer prosazuje díky spolupráci s Bavorskou státní operou, Lucernským festivalem či Berlínskou filharmonií, kde působil jako asistent Simona Rattla. Od roku 2024 je uměleckým ředitelem Hidalgo festivalu v Mnichově.

Program koncertu přinese díla, která nesou hluboká poselství o lidskosti a naději. Violoncellista Tomáš Jamník provede Druhý violoncellový koncert Bohuslava Martinů. V druhé části večera zazní Rückertovy písně Gustava Mahlera v podání mezzosopranistky Belly Adamové a orchestru. O vycházející hvězdě Belle Adamové se říká, že Mahlerova tvorba je pro její hlas jako

stvořená.

„Rückertovy písně patří k nejdojemnějším dílům v našem repertoáru. Ve své podstatě jsou plné naděje. Někdy jsou falešně interpretovány jako smutné, ale pro mě jde o niternou oslavu – oslavu osvobození od názorů vnějšího světa. Rückert a Mahler zde barvitě vykreslují naději na konci všeho zoufalství a bezmoci,“ dodává Adamova o svém oblíbeném díle.

Ze stejných pohnutek jako program večera bylo vybráno i místo provedení. Severní Čechy, pravda, neoplývají velkými koncertními sály, kde by mohl vystoupit takřka stohlavý ansámbl, hejnický poutní chrám má ale něco navíc. A to genia loci, příběh, jenž je také příběhem naděje a znovuzrození.

Poutní tradice v Hejnicích sahá až do středověku. Legenda vypráví o sítaři z nedalekého Lužce, jeho nemocné ženě a dítěti. Sítaři se při odpočinku pod lipou zjevili andělé. Na jejich radu zakoupil sošku Panny Marie, kterou umístil do koruny lípy. Po modlitbách u tohoto místa se jeho rodina uzdravila. Zaznamenaná verze ze 17. století hovoří o zjevení Bohorodičky. Ať tak nebo tak, hejnická soška Mater Formosa (Sličná Matka) vznikla patrně na konci 14. století a Hejnice se staly cílem poutníků hledajících pomoc a útěchu.

Zlomovým okamžikem bylo v roce 1691 rozhodnutí hraběte Františka Ferdinanda z Gallasu přeměnit Hejnice na významné mariánské poutní místo. Spolu s manželkou Johanou Emerencií přivedli do Hejnic františkány a financovali stavbu nového barokního chrámu podle plánů architekta Tomáše Haffeneckera. Základní kámen byl položen v roce 1722 a chrám byl vysvěcen v předvečer svátku Navštívení Panny Marie 1. července 1725.

Monumentální stavba, jejíž hlavní oltář je netradičně orientován k jihu, aby vynikl na pozadí Jizerských hor, dodnes přitahuje pozornost svou architekturou i uměleckými díly. Kromě iluzivního oltáře Josefa Kramolína je zde cenný gotický křídlový oltář, lustr z olovnatého křišťálu vyrobený v Kamenickém Šenově nebo unikátní varhany z dílny Rieger-Götz.

Hejnice přečkaly husitská tažení, třicetiletou válku i reformy císaře Josefa II., které snížily počet řeholníků. Válka, která změnila svět, však zasáhla i do historie poutního místa. Hejnice, ležící v pohraničí, nesly otisk válečných a poválečných let, kdy došlo k dramatickým změnám ve skladbě obyvatelstva i v péči o poutní místo. Klášter byl v roce 1950 obsazen Státní bezpečností, a zatímco byl postupně internačním klášterem, charitním domovem pro řeholnice, školou i sklady, poutní kostel chátral.

Obnova místa začala po roce 1989. Klášter byl postupně revitalizován a dnes slouží nejen duchovním, ale i kulturním účelům. Místo, které svým příběhem samo o sobě symbolizuje naději a víru, je ideální kulisou pro koncert věnovaný připomínce lidskosti a vítězství dobra nad zlem.

To, že se sejdou dvě historická výročí v jednom roce, je vlastně jen dílem náhody. Ale v tomto případě by bylo ostudné nevzpomenout obě. A nemůžeme si nechat pro sebe ani fakt, že v roce 1925 rozhlas zaměstnal své první kmenové hudebníky, sexteto, které položilo základ budoucím rozhlasovým symfonikům, kteří v příštím roce oslaví výročí stoleté.

Co už ale není náhoda, je přímý přenos koncertu, který zajistí Český rozhlas Vltava. Ještě před

slavnostním koncertem k výročí konce 2. světové války zazní ve vysílání Vltava Live. Od 18.00 si v aule Kláštera a poutního domu v Hejnicích bude redaktor Vojtěch Babka povídat s historiky Janem Heinzlem, Martinem Hořákem a také s ředitelem festivalu Martinem Prokešem. Tématem budou dramatické události května 1945 v severních Čechách i dnešní přeshraniční umělecká spolupráce se Saskem.

Vstupenky a více informací na www.lipamusica.cz. Koncert v přímém přenosu začíná v 19.00. Kvůli nerušenému průběhu vysílání bude vstup do sálu možný do 18.50.

TZ: Lípa Musica